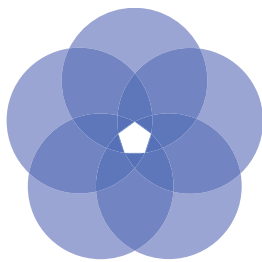

Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

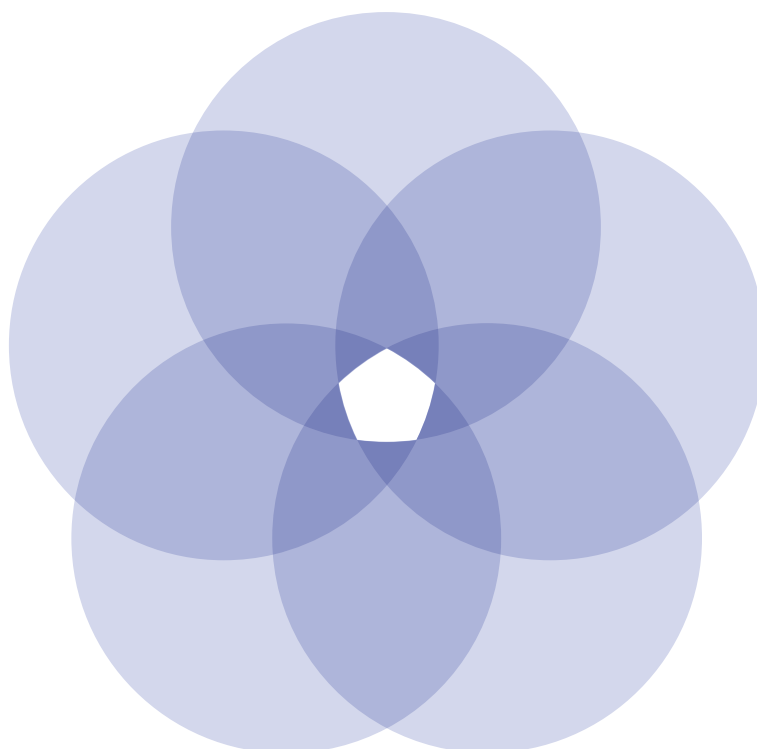

MASTER

**Measures for Adults to Support
Transition to further Education
and Re-skilling opportunities**

2019-1-IT02-KA204-063178

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΡΓΟΥ

Ακρωνύμιο έργου ΑΦΕΝΤΗΣ

Τίτλος έργου Μέτρα για ενήλικες για τη στήριξη της μετάβασης σε περαιτέρω ευκαιρίες εκπαίδευσης και επανεκπαίδευσης

Αριθμός έργου 2019-1-IT02- KA204-063178

Υπο-πρόγραμμα ή ΚΑ ΚΑ2: Συνεργασία για την καινοτομία και την ανταλλαγή καλών Πρακτικών.
ΚΑ204: Στρατηγικές συνεργασίες για την εκπαίδευση ενηλίκων.

Δικτυακός τόπος έργου www.master-project.it

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ PSL ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΕΣΩ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΓΕΦΥΡΑΣ: ΤΙ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ	4
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	6
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	8
1. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	8
1.1 Ξεκινήστε από τις ανάγκες των μαθητών	9
1.2 Να είστε χωρίς αποκλεισμούς	11
1.3 Κατάρτιση επαγγελματιών εκπαίδευσης ενηλίκων και λουπού προσωπικού που εργάζεται σε προγράμματα PSL	13
1.4 Ενεργοποίηση ανταλλαγής μεταξύ επαγγελματιών και εκπαιδευτικών για την ανάπτυξη ικανοτήτων	14
1.5 Παροχή κεντρικής θέσης παρακολούθησης στο πρόγραμμα	14
1.6 Προσαρμόστε το πρόγραμμα και τα εργαλεία, όπου είναι απαραίτητο, και παραμείνετε ευέλικτοι σε τυχόν απρόβλεπτες αλλαγές και περιστάσεις	16
1.7 Συνεργαστείτε με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς και δημιουργήστε νέες συνεργασίες	17
1.8 Εξασφάλιση ομαλών μεταβάσεων μεταξύ της μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων και της συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης	18
1.9 Υπέρμαχος της εφαρμογής των προγραμμάτων PSL.	19
2. ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΧΑΡΑΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	20
2.1 Ενσωμάτωση και ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάπτυξη ικανοτήτων PSL	21
2.2 Παροχή επαρκούς χρηματοδότησης για προγράμματα PSL	22
2.3 Διευκόλυνση εταιρικών σχέσεων, δικτύων και ανταλλαγών για προγράμματα PSL	23
2.4 Διασφάλιση πλήρους προσβασιμότητας και συμπερίληψης των προγραμμάτων PSL	24
2.5 Ενσωμάτωση των ικανοτήτων της PSL στις εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές προσανατολισμού	25
2.6 Αξιοποίηση του ρόλου των πανεπιστημίων για την ανάπτυξη ικανοτήτων PSL	26

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ PSL ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΕΣΩ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΓΕΦΥΡΑΣ: ΤΙ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ

Οι προσωπικές, κοινωνικές και μαθησιακές ικανότητες (PSL) είναι, σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις βασικές ικανότητες, ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων που μπορούν να καλύπτουν όλα τα επαγγέλματα και τομείς. Καθώς προωθούν την αυτοπεποίθηση, είναι κεντρικά για προγράμματα μάθησης για ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης. Όπως δείχνει η εμπειρία και τα στοιχεία από οργανισμούς και παρόχους εκπαίδευσης ενηλίκων, μπορεί να επηρεάσει όλες τις άλλες βασικές ικανότητες και αποτελεί επίσης κίνητρο για τη βελτίωση της στάσης των ενηλίκων απέναντι στη μάθηση¹. Το LifeComp, το ευρωπαϊκό πλαίσιο για τις προσωπικές, κοινωνικές και μαθησιακές ικανότητες, διερευνά περαιτέρω τον ρόλο αυτών των δεξιοτήτων και ικανοτήτων, με στόχο τη δημιουργία κοινής κατανόησης και γλώσσας για τις ικανότητες psl και την έναρξη ενός συνόλου συμφωνημένων

κατευθυντήριων γραμμών για την ευέλικτη εφαρμογή των προγραμμάτων σπουδών PSL. Το master systematises αποτυπώνει τα μαθησιακά αποτελέσματα με βάση τις ικανότητες psl και προτείνει ένα πρόγραμμα γεφύρωσης με εξατομικευμένες μαθησιακές δραστηριότητες που απευθύνονται σε ^{2,3} ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης για να διευκολύνουν και να υποστηρίξουν τη συμμετοχή τους σε μη τυπικές και τυπικές μαθησιακές οδούς (επαγγελματική εκπαίδευση ή περαιτέρω μάθηση και εκπαίδευση) και στην αγορά εργασίας⁴. Οι δοκιμές του master plan έδειξαν ότι οι ικανότητες PSL αποτελούν τον πυρήνα των ικανοτήτων που επιτρέπουν στους ενήλικες να συνεχίσουν τις μαθησιακές τους διαδρομές και να εντείνουν τις ευκαιρίες σταδιοδρομίας τους και, ως εκ τούτου, για παράδειγμα,

να κάνουν το βήμα από τη μη τυπική στην τυπική εκπαίδευση ενηλίκων. Οι βασικοί ενδιαφερόμενοι στον τομέα της εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης ενηλίκων – σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και από την πολιτική, τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, τους παρόχους εκπαίδευσης, τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών – συμμετοχή σε διαβουλεύσεις των εταίρων του έργου για τη συζήτηση των αποτελεσμάτων του σχεδίου MASTER και την πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος. Οι συστάσεις που παρουσιάζονται εδώ βασίζονται στα αποτελέσματα αυτών των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Ο εντοπισμός των μαθησιακών αναγκών από τους μαθητές και η αυτοαξιολόγηση των δεξιοτήτων βρίσκονται στο επίκεντρο

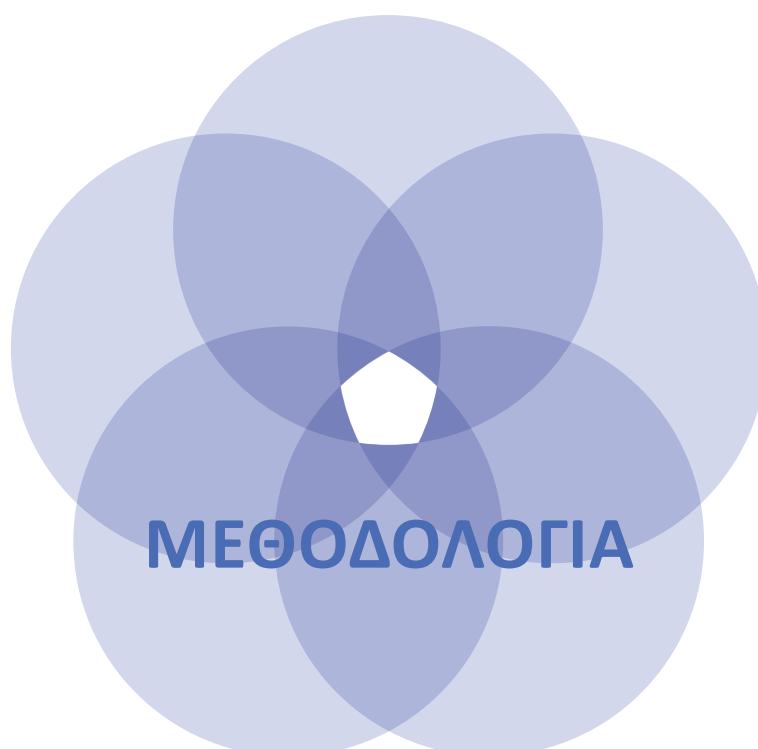
του MASTER. Σε ένα πρόγραμμα πολλαπλών βημάτων, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να αξιολογήσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους και τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων που προσφέρουν το πρόγραμμα MASTER μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτές τις αξιολογήσεις για να σχεδιάσουν ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα μάθησης για τους εκπαιδευόμενους. Έτσι, το MASTER συμμορφώνεται επίσης με τις συστάσεις του Upskilling Pathways, στο οποίο οι γνώσεις και οι δεξιότητες των μαθητών εκτιμώνται σε διάφορα επίπεδα και περαιτέρω κεντρικές δεξιότητες εκπαιδεύονται σε αυτή τη βάση.

¹ «Η προσωπική, κοινωνική και μαθησιακή ικανότητα είναι η ικανότητα να αναλογιζόμαστε τον εαυτό μας, να διαχειριζόμαστε αποτελεσματικά το χρόνο και την πληροφόρηση, να συνεργαζόμαστε με άλλους με εποικοδομητικό τρόπο, να παραμένουμε ανθεκτικοί και να διαχειριζόμαστε τη μάθηση και την καριέρα κάποιου. Περιλαμβάνει την ικανότητα αντιμετώπισης της αβεβαιότητας και της πολυπλοκότητας, εκμάθησης της μάθησης, υποστήριξης της σωματικής και συναισθηματικής ευεξίας, διατήρησης της σωματικής και ψυχικής υγείας και δυνατότητας να ηγηθεί μιας ζωής με επίγνωση της υγείας, προσανατολισμένης στο μέλλον, να συμπάσχει και να διαχειρίζεται τις συγκρούσεις σε ένα χωρίς αποκλεισμούς και υποστηρικτικό πλαίσιο.» [https://eur-lex.europa.eu/legal-περιεχομενο/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&rid=7](https://eur-lex.europa.eu/legal-περιεχομενο/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&rid=7)

² Sala, A., Punie, Y., Garkov, V. και Cabrera Giraldez, M., LifeComp: Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για την Προσωπική, Κοινωνική και Μαθησιακή Ικανότητα, EUR 30246 EN, Γραφείο Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2020, ISBN 978-92-76-19418-7, doi:10.2760/302967, JRC120911. Σε απευθείας σύνδεση: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120911>

³ Ο όρος “πρόγραμμα γέφυρας” ή “πρόγραμμα γεφύρωσης” στην εκπαίδευση ενηλίκων δεν προστατεύεται και, ως εκ τούτου, - ανάλογα με τη χώρα, ειδικά στην Ευρώπη - εφαρμόζεται διαφορετικά. Σε ορισμένες χώρες (π.χ. Εσθονία, Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία και Σλοβακία), τα εκπαιδευτικά προγράμματα δεύτερης ευκαιρίας αναφέρονται ιδίως ως προγράμματα γεφύρωσης, στα οποία οι εκπαιδευόμενοι ενηλίκου μπορούν να καλύψουν το πιστοποιητικό αποχώρησης από το γυμνάσιο και στη συνέχεια να προχωρήσουν στην επαγγελματική κατάρτιση ή την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σε ορισμένες χώρες και περιφέρειες, όπως η Φλάνδρα, ο όρος χρησιμοποιείται για προγράμματα στα οποία οι απόφοιτοι πτυχίου επαγγελματικής κατάρτισης μπορούν να προετοιμαστούν για περαιτέρω («ακαδημαϊκές») πανεπιστημιακές σπουδές. Σε ορισμένα πλαίσια, ο όρος χρησιμοποιείται επίσης για προγράμματα βασικών δεξιοτήτων, π.χ. για τους μετανάστες.

⁴ “χαμηλής ειδίκευσης”, στο πλαίσιο αυτό, νοούνται τα προσόντα και οι δεξιότητες που ισοδυναμούν με το επίπεδο 3 ή 4 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων (ΕΠΕΠ)

Μετά την ανάπτυξη του προγράμματος MASTER, το πρόγραμμα σπουδών δοκιμάστηκε σε τέσσερις χώρες σε διάστημα ενάμισι ετών - το μεγαλύτερο μέρος του κατά τη διάρκεια των αποκλεισμών που σχετίζονται με τον Covid-19: Ιταλία, Πορτογαλία, Κύπρος και Σκωτία (Ηνωμένο Βασίλειο). Οι ομάδες-στόχοι περιελάμβαναν μακροχρόνια ανέργους, άτομα με χαμηλή τυπική εκπαίδευση και χαμηλό αλφαριθμητικό, καθώς και μετανάστες και πρόσφυγες· αυτές οι ομάδες-στόχοι αναφέρονται κυρίως ως «ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης» στις πολιτικές και τις στρατηγικές της ΕΕ. Τα διδάγματα που αντλήθηκαν συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν από τους εταίρους, ιδίως όσον αφορά τα εργαλεία που λειτουργούν καλά για ποιες ομάδες-στόχους, πού μπορεί να χρειαστούν βελτιώσεις και ποιες απαιτήσεις υπάρχουν για τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης ενηλίκων. Σε έναν πρώτο γύρο διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη στις χώρες εταίρους Ιταλία, Πορτογαλία, Κύπρος και Σκωτία (ΗΒ), οι βασικοί ενδιαφερόμενοι φορείς - συμπεριλαμβανομένων των μη επίσημων

οργανώσεων και παρόχων εκπαίδευσης ενηλίκων, των παρόχων ΕΕΚ, των τοπικών και περιφερειακών φορέων χάραξης πολιτικής, των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, των ερευνητών, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών - ρωτήθηκαν σχετικά με τις προτεραιότητές τους για τα προγράμματα PSL.

Οι προτεραιότητες ομαδοποιήθηκαν από τα ενδιαφερόμενα μέρη και ταξινομήθηκαν ως προς τη σημασία και τον επείγοντα χαρακτήρα ως εξής:

1. Πρέπει να αναπτυχθούν μεθοδολογίες και εργαλεία για την προώθηση/ανάπτυξη ικανοτήτων PSL
2. Υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των ικανοτήτων PSL μεταξύ των εκπαιδευτών
3. Υπάρχει ανάγκη για αυξημένη χρηματοδότηση των προγραμμάτων γέφυρας που απευθύνονται σε μαθητές χαμηλής ειδίκευσης, συμπεριλαμβανομένων μη τυπικών προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων και εκπαίδευσης που παρακινούν τους εκπαιδευόμενους να συνεχίσουν τις

- μαθησιακές τους διαδρομές
4. Η κατάρτιση των ικανοτήτων ψsl θα πρέπει να επικεντρώνεται στην ανθεκτικότητα και τη διαχείριση του άγχους των μαθητών, καθώς και στην ικανότητά τους για αυτοκατευθυνόμενη μάθηση και ευελιξία, καθώς αυτές οι δεξιότητες αποτελούν τη βάση όλης της μάθησης - Είναι άλλες δεξιότητες / στάσεις σχετικές με αυτό;
 5. Είναι ανάγκη παρακολούθησης της ικανότητας ψsl, με αναφορά στα μαθησιακά αποτελέσματα του LifeComp ή/και προσαρμογή των υφιστάμενων εργαλείων παρακολούθησης
 6. Οι μεθοδολογίες και τα εργαλεία για την προώθηση/ανάπτυξη ικανοτήτων PSL πρέπει να ενσωματωθούν στην εκπαίδευση
 7. Είναι ανάγκη να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση ότι οι ικανότητες ψsl προωθούν την ενδυνάμωση και τα κίνητρα, τα οποία είναι πολύ σημαντικά για την επανενεργοποίηση των χαμηλής ειδίκευσης και την ενδυνάμωση τους να ενεργούν ως πλήρεις πολίτες
 8. Οι υφιστάμενες μεθοδολογίες και εργαλεία για την κατάρτιση «μαλακών δεξιοτήτων» πρέπει να επικαιροποιούνται σύμφωνα με τα πλαίσια ικανοτήτων της PSL
 9. Τα προγράμματα γέφυρας στην εκπαίδευση που αποσκοπούν στην προώθηση των ικανοτήτων ψsl πρέπει να προσαρμοστούν στις ανάγκες των μαθητών χαμηλής ειδίκευσης
 10. Υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των ικανοτήτων ψsl μεταξύ των μαθητών
 11. Υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των παρόχων εκπαίδευσης ενηλίκων σχετικά με τη σημασία της διδασκαλίας των ικανοτήτων ψsl και τον βασικό τους ρόλο στην εφαρμογή των οδών upskilling
 12. Υπάρχει ανάγκη για περισσότερη ευαισθητοποίηση σε επίπεδο πολιτικής/χάραξης πολιτικής των ικανοτήτων ψsl και του βασικού ρόλου τους στην εφαρμογή των οδών upskilling
 13. Υπάρχει ανάγκη για περισσότερη κατάρτιση εκπαιδευτών/ εκπαιδευτικών σχετικά με τις ικανότητες PSL και τον τρόπο ενσωμάτωσής τους σε προγράμματα μάθησης
 14. Υπάρχει ανάγκη για περισσότερη ευαισθητοποίηση σχετικά με τον βασικό ρόλο των μεταβατικών προγραμμάτων που απευθύνονται σε μαθητές χαμηλής ειδίκευσης που τους βοηθούν να συνεχίσουν τις μαθησιακές τους οδούς (στην περαιτέρω εκπαίδευση/(Γ)ΕΕΚ/ τριτοβάθμια εκπαίδευση/σε άλλους (πιο τυπικούς) τύπους εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων)
- Με βάση αυτό, καταρτίστηκαν συστάσεις για τους οργανισμούς εκπαίδευσης ενηλίκων και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Αυτές παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν σε δεύτερο γύρο διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τα αποτελέσματα χρησιμοποιήθηκαν για να τελειοποιήσουν και να προσδιορίσουν τις συστάσεις. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι δήλωσαν ότι αυτή η τελική έκδοση των συστάσεων ήταν πολύ κατάλληλη για αυτούς και ότι θα τις εφαρμόσουν στους δικούς τους τομείς στο βαθμό του δυνατού.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

1.1 ΞΕΚΙΝΗΣΤΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Όσο απλό και αν ακούγεται, είναι εξίσου δύσκολο να εφαρμοστεί. Οι ανάγκες των μαθητών - ιδίως εκείνων που προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα - δεν περιορίζονται στις μαθησιακές ανάγκες σε συγκεκριμένους τομείς. Υπερβαίνουν κατά πολύ τη μάθηση και, όταν εργάζονται με μαθητές από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, πρέπει να εξετάζονται στην αρχή κάθε ατομικού μαθησιακού μονοπατιού:

- Γλώσσα: Είναι προσβάσιμη η γλώσσα των μαθημάτων και του μαθησιακού περιεχομένου; Οι ομιλητές άλλων γλωσσών και οι εκπαιδευόμενοι με γενικές δυσκολίες κατανόησης ή δεξιότητες χαμηλού αλφαριθμητισμού χρειάζονται ειδική υποστήριξη; Είναι το περιεχόμενο προσβάσιμο σε άτομα με προβλήματα όρασης;
- Μαθησιακή ιστορία: Ποια είναι η μαθησιακή ιστορία του μαθητή; Η μάθηση χαρακτηρίζεται από δυσκολίες και προσπάθεια (από την πλευρά του μαθητή); Υπήρξαν κάποια συγκεκριμένα περιστατικά στο μαθησιακό ιστορικό που συνέβαλαν στην αρνητική στάση απέναντι στη μάθηση; Ή μήπως ο εκπαιδευόμενος έχει θετική προσέγγιση στη μάθηση ή «εγγενή» κίνητρα;
- Κίνητρο: Ποιο είναι το κίνητρο του μαθητή να συμμετάσχει σε ένα πρόγραμμα μάθησης; Θέλει ο εκπαιδευόμενος να συμμετάσχει με δική του πρωτοβουλία για να αναπτύξει τις δεξιότητές του; Είναι απαραίτητη η συμμετοχή στο πρόγραμμα για να μπορέσει να προχωρήσει επαγγελματικά; Είναι η συμμετοχή υποχρέωση που επιβάλλεται από την υπηρεσία αγοράς εργασίας ή άλλο ίδρυμα και η συμμετοχή συνδέεται με την καταβολή παροχών κοινωνικής μεταφοράς; Τι καθιστά το πρόγραμμα μάθησης σχετικό με τον εκπαιδευόμενο;
- Διαχείριση φόρτου εργασίας: Πώς διαχειρίζεται ο εκπαιδευόμενος τον φόρτο εργασίας του στο σπίτι / στον χώρο εργασίας του/στην προηγούμενη εκπαιδευτική του σταδιοδρομία; Οι μαθητές έχουν συνηθίσει να εργάζονται σε μια προθεσμία; Μπορούν να διαχειριστούν τον φόρτο εργασίας τους με αυτοκατευθυνόμενο τρόπο ή χρειάζονται υποστήριξη, π.χ. χωρίζοντας εργασίες σε μικρές μερίδες;
- Υγεία και ευημερία: Είναι οι μαθητές ανθεκτικοί στο άγχος; Πώς είναι το γενικό επίπεδο ευεξίας και υγείας τους; Είναι διαθέσιμη στους εκπαιδευόμενους υποστήριξη για την ψυχική τους υγεία; Αναφέρει ο εκπαιδευόμενος οποιαδήποτε τρέχουσα ή προηγούμενη ανάγκη για υποστήριξη ψυχικής υγείας;
- Εργασία οικογενειακής φροντίδας και νοικοκυριό: Οι μαθητές έχουν ευθύνες φροντίδας έναντι άλλων, ενδεχομένως ανήλικων, μελών της οικογένειας; Πώς μπορούν να συμφιλιωθούν οι χρόνοι μάθησης με αυτές τις ευθύνες φροντίδας; Υπάρχουν οικιακές υποχρεώσεις που μπορεί να χρειαστεί να εκπληρώσει ο εκπαιδευόμενος και που μπορεί (σοβαρά) να περιορίσουν τον διαθέσιμο χρόνο μάθησης;
- Εργασία: Έχει ο μαθητής μία ή περισσότερες θέσεις εργασίας και ποιες είναι οι ώρες εργασίας του; Το έργο απαιτεί κάποια ευελιξία όσον αφορά το χρόνο, η οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη δημιουργία προγραμμάτων μάθησης;
- Χρηματοδότηση: Ποιος χρηματοδοτεί τη συμμετοχή; Χρηματοδοτείται πλήρως το μάθημα από υπουργεία ή άλλες εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές; Οι εκπαιδευόμενοι

πρέπει να πληρώνουν οι ίδιοι για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα ή η συμμετοχή (εν μέρει) πληρώνεται από ένα ίδρυμα κοινωνικής πρόνοιας ή αγοράς εργασίας; Πληρώνει (εν μέρει) ο εργοδότης για τη συμμετοχή;

Πολλές από αυτές τις ερωτήσεις είναι πολύ ευαίσθητες όσον αφορά την εμπιστευτικότητα και, εάν ερωτηθούν άμεσα, οι μαθητές μπορεί να αισθάνονται ότι ο ιδιωτικός τους χώρος έχει εισβάλει. Ως εκ τούτου, πρόκειται μάλλον για ερωτήματα που αντικατοπτρίζουν ενήλικες εκπαιδευόμενους και επαγγελματίες που εργάζονται με ομάδες-στόχους από μειονεκτούντα περιβάλλοντα ή/και χαμηλές δεξιότητες. Κάθε μαθητής έχει μια προσωπική ιστορία ζωής και μια προσωπική ιστορία μάθησης. Κατά τη διάρκεια των συνεδριών πρόσληψης για προγράμματα PSL, οι συνεντεύξεις βιογραφικής αφήγησης μπορεί να είναι μια χρήσιμη μέθοδος για να μάθουν περισσότερα για τους μαθητές και το μαθησιακό ιστορικό και τις ανάγκες τους και οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν οι ίδιοι πόσες πληροφορίες θέλουν να μοιραστούν.

Αυτό που πρέπει να λάβουν υπόψη οι πάροχοι είναι ότι οι ικανότητες PSL ενδέχεται να μην είναι πάντα εμφανείς για τους ίδιους τους εκπαιδευόμενους, και ιδίως η ανάγκη εκπαίδευσης και ανάπτυξής τους. Πράγματι, ένας από τους ενδιαφερόμενους που συμβουλευτήκαν κατά τη διάρκεια του έργου MASTER σημείωσε ότι οι περισσότεροι ενήλικες, συμπεριλαμβανομένων ενήλικων υψηλής ειδίκευσης και υψηλής εκπαίδευσης, δεν έχουν ποτέ σκεφτεί ή γνωρίζουν τις ικανότητές τους PSL - όπως και να τους αποκαλούν - καθώς συνήθως θεωρούνται "εγγενείς" και "φυσικοί". Ξεκινώντας από τις ικανότητες των μεμονωμένων μαθητών μέσω μιας ευαίσθητης διαδικασίας πρόσληψης, οι πάροχοι και οι οργανισμοί

εκπαίδευσης ενηλίκων μπορούν να ενημερώσουν τους εκπαιδευόμενους σχετικά με τις ικανότητες που έχουν ήδη και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν, αλλά και, όπου θα χρειαστούν περαιτέρω μάθηση και κατάρτιση.

Οι εκπαιδευόμενοι – και ειδικά εκείνοι που προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα – μπορεί να μην έχουν εμπειρία να προβληματίζονται για τις δικές τους ικανότητες και μαθησιακές ανάγκες και μπορεί να θεωρούν αυτονόητες τις ικανότητές τους. Οι μέθοδοι αυτοαξιολόγησης που ταιριάζουν με το προφίλ των μαθητών μπορούν να τους βοηθήσουν να συνειδητοποιήσουν τις ικανότητες και τις μαθησιακές τους ανάγκες και μπορούν να αυξήσουν τα κίνητρά τους για μάθηση. Θα πρέπει, ωστόσο, να ληφθεί υπόψη ότι μια αυξημένη συνειδητοποίηση των δικών τους "κενών ικανοτήτων" μπορεί να αισθάνεται αποθαρρυντικό για ορισμένους μαθητές. Μια εμπιστευτική σχέση μεταξύ των μαθητών και των εκπαιδευτικών ή άλλου προσωπικού εκπαίδευσης ενηλίκων είναι καίριας σημασίας για τη δημιουργία μιας ευνοϊκής και θετικής ατμόσφαιρας για μάθηση, όπου αναδεικνύεται το δυναμικό της μάθησης και όχι τα «κενά ικανοτήτων». Στο πρόγραμμα MASTER, οι ενότητες συνδυάζονται και προσαρμόζονται ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε εκπαιδευόμενου, ώστε να διασφαλίζεται ότι το πρόγραμμα μάθησης είναι ενδιαφέρον και σχετικό. Αυτή η προσαρμοσμένη προσέγγιση, σε συνδυασμό με ένα ανοιχτό, χωρίς αποκλεισμούς και ασφαλές μαθησιακό περιβάλλον, εξασφαλίζει τα κίνητρα των μαθητών. Ωστόσο, η εμπειρία από την πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος MASTER σε πολλές χώρες δείχνει ότι οι γυναίκες είναι, γενικά, πιο εύκολο να παρακινήσουν από τους άνδρες. Μελέτες⁵ έχουν διαπιστώσει ότι

⁵ Για παράδειγμα, Κινγκ, Πίνταρ. Ο'Ντρίσκολ, Σίλα. Χόλντεν, Στέφανι. 2002. Φύλο και μάθηση. Ανατέθηκε από την AONITAS εξ ονόματος του Υπουργείου Παιδείας και Επιστημών.

συχνά οι άνδρες είναι πιο επιφυλακτικός για την εκπαίδευση ενηλίκων όταν δεν επικεντρώνεται άμεσα στην απασχόληση ή τις οικονομικές ευκαιρίες. Οι άνδρες είναι επίσης λιγότερο πιθανό να συμμετάσχουν σε προγράμματα και μαθήματα που εκπαιδεύουν “ήπιες δεξιότητες” λόγω μιας αντιληπτής “θηλυκότητας”. Όταν οι άνδρες, ωστόσο, βλέπουν τα οφέλη ενός προγράμματος μάθησης για την καριέρα τους, είναι ευκολότερο να προσελκύσουν και να διατηρήσουν στα μαθήματα.

Ο έλεγχος του προγράμματος MASTER και η ανατροφοδότηση από τους εκπαιδευτές που συμμετείχαν έδειξαν επίσης ότι το κίνητρο των ενηλίκων να συμμετάσχουν σε διαδικασίες διά βίου μάθησης σχετίζεται κυρίως με την επιθυμία και την ανάγκη

τους να διαχειριστούν καλύτερα την επαγγελματική τους σταδιοδρομία και επειδή θέλουν να αποκτήσουν δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να βρουν καλύτερη δουλειά στον τομέα τους ή μια θέση εργασίας σε άλλο τομέα. Τα εξωγενή κίνητρα από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους παρόχους εκπαίδευσης, από την άλλη πλευρά, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία ευαισθητοποίησης μεταξύ των ενηλίκων μαθητών σχετικά με τα πρόσθετα οφέλη που προσφέρει η εκπαίδευση ενηλίκων - διευρύνοντας τις γνώσεις και τους ορίζοντες, την ευημερία και την υγεία και τις καλύτερες ευκαιρίες συμμετοχής στην κοινωνία.

1.2 ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ

Όλες οι μέθοδοι και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την αυτοαξιολόγηση των μαθητών και τα σχόλια σχετικά με την πρόοδο της μάθησης θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο περιεκτικά, δηλαδή θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις πιθανές δυσκολίες που μπορεί να έχουν οι εκπαιδευόμενοι στην κατανόηση της ίδιας της διαδικασίας.

Οι ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης μπορεί να είναι θύματα πολυάριθμων διακρίσεων λόγω του πολιτιστικού, επαγγελματικού και κοινωνικού τους υπόβαθρου ή να παγιδευτούν σε στερεότυπα που εμποδίζουν τη διαδικασία αυτογνωσίας και ενδυνάμωσης. Για τον λόγο αυτό, το σχέδιο MASTER περιλαμβάνει ειδικά μέτρα για την προώθηση της ένταξης των ευάλωτων ομάδων-στόχων και για την ενεργό συνεκτίμηση και την ενεργό αντιμετώπιση πιθανών διακρίσεων λόγω φύλου.

- 1. Προώθηση και ενίσχυση του περιεχομένου της κατάρτισης και των διδακτικών πόρων και σεναρίων που αντιμετωπίζουν την ισότητα, την

πολυμορφία και την ένταξη.

- 2. Παροχή επαρκούς και κατάλληλης πρόσβασης σε επιτόπιες μαθησιακές δραστηριότητες για άτομα με αναπηρία, καθώς και ψηφιακό περιβάλλον για άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- 3. Υποστήριξη ατόμων που δεν διαθέτουν επαρκείς γλωσσικές δεξιότητες για να συμμετάσχουν στα μαθήματα, παρέχοντας ένα επιπλέον μέλος του προσωπικού για να τους βοηθήσει.
- 4. Παροχή μεθόδων/εργαλείων διαγενεακής μάθησης για την ενίσχυση της συμπερίληψης ατόμων διαφορετικών ηλικιακών ομάδων στο ίδιο μαθησιακό περιβάλλον, ώστε να αξιοποιηθούν διαφορετικά μαθησιακά στυλ και υπόβαθρα και να διευκολυνθεί η δημιουργία μικρών κοινοτήτων όπου τα άτομα μπορούν να αναπτυχθούν και να επωφεληθούν ο ένας από την υποστήριξη και την εμπειρογνομosύνη του άλλου.

Γένος

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις πτυχές της μάθησης που σχετίζονται με το φύλο. Το εκπαιδευτικό υλικό και τα προγράμματα πρέπει να επανεξεταστούν για την ευαισθησία τους ως προς το φύλο και, εάν είναι απαραίτητο, να αναθεωρηθούν για να προωθήσουν ενεργά την ένταξη. Εάν οι πάροχοι εκπαίδευσης δεν έχουν την εσωτερική ικανότητα ή γνώση για να το πράξουν αυτό, είναι χρήσιμες οι εταιρικές σχέσεις με οργανισμούς που αντιμετωπίζουν ειδικά αυτό το ζήτημα. Η ευαισθησία των φύλων θα πρέπει να πηγαινει προς όλες τις κατευθύνσεις: αφενός όσον αφορά τις γυναίκες από μειονεκτούντα περιβάλλοντα που αντιμετωπίζουν μειονεκτήματα όσον αφορά το υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο ή την πρόσβαση στην εκπαίδευση σε σύγκριση με τους άνδρες, αλλά και όσον αφορά τους άνδρες που υποεκπροσωπούνται σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων - ιδίως εκείνες που εκπαιδεύουν «ήπιες δεξιότητες» - και περαιτέρω σε άτομα που βρίσκονται ή βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο ή αυτοπροσδιορίζονται ως μη δυαδικά και οι οποίοι, ως εκ τούτου, υφίστανται διακρίσεις στην κοινωνία εν γένει, αλλά και στην εκπαίδευση και την αγορά εργασίας⁶.

- Ενθάρρυνση του συλλογικού προβληματισμού σχετικά με τον τρόπο οργάνωσης της συμμετοχής των γυναικών στην κατάρτιση μέσω της ανταλλαγής αρχών και πρακτικών ρυθμίσεων για την εξισορρόπηση των ρόλων ως εκπαιδευομένων και φροντιστών.
- Δώστε τη δυνατότητα στις γυναίκες να εκτιμούν τις ικανότητές τους εξηγώντας τις ανισότητες μεταξύ των φύλων που υπάρχουν και αναπαράγονται συνεχώς στην κοινωνία και ειδικά στην αγορά εργασίας.
- Αύξηση της ευαισθητοποίησης των γυναικών σχετικά με τη σημασία των ικανοτήτων που έχουν αναπτύξει, ιδίως χάρη στο ρόλο τους ως φροντιστών στις οικογένειές τους, οι οποίες συχνά θεωρούνται δεδομένες και δεν προωθούνται επαρκώς στον κόσμο της εργασίας.
- Οι διαφορές μεταξύ των φύλων, τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διεξαγωγή κατάρτισης και τη συλλογή δεδομένων αξιολόγησης, ιδίως σε σχέση με την πρόσβαση στον κόσμο της εργασίας.
- Στις πρακτικές ασκήσεις, στα μαθήματα και στα εργαστήρια, η ισότητα των φύλων θα πρέπει πάντα να λαμβάνεται υπόψη ως κεντρικό θέμα στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη τα μειονεκτήματα για τις γυναίκες ή άλλες ομάδες που υφίστανται διακρίσεις.
- Ενθαρρύνετε τους άνδρες να συμμετέχουν σε προγράμματα PSL αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη χρησιμότητά τους για τους μεμονωμένους εκπαιδευόμενους, αλλά και την πιθανή πρόοδό τους στην εκπαίδευση και την αγορά εργασίας.

⁶ Devlin, Agatha (2020): Apprendimento degli Adulti e Genere. Documento Preparatorio EAEA. Online: https://eaea.org/wp-content/uploads/2020/08/ALE-and-Gender-EAEA-background-paper-July-2020_final.pdf

Αναπηρίες και ψυχική υγεία

Όπως και στον γενικό πληθυσμό, οι μαθητές από μειονεκτούντα περιβάλλοντα περιλαμβάνουν άτομα με αναπηρίες ή/και θέματα ψυχικής υγείας. Η εμπειρία των συνεχιζόμενων διακρίσεων στην κοινωνική ζωή, στον χώρο εργασίας κ.λπ.– για παράδειγμα μεταξύ μεταναστών ή μακροχρόνια ανέργων – μπορεί να επιδεινώσει τα ζητήματα ψυχικής υγείας και να ενισχύσει τους μηχανισμούς αποκλεισμού από την εκπαίδευση. Παρόλο που τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων που απευθύνονται σε εκπαιδευόμενους με χαμηλές βασικές δεξιότητες έχουν γενικά σχεδιαστεί για να είναι εύκολα προσβάσιμη, πρέπει να

δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε αυτό, και τα προγράμματα πρέπει να επιδιώκουν ενεργά να συμπεριλάβουν μαθητές με αναπηρίες ή/και θέματα ψυχικής υγείας. Αυτό, ωστόσο, συχνά απαιτεί σημαντικές προσπάθειες από παρόχους και οργανισμούς εκπαίδευσης ενηλίκων όσον αφορά τις επενδύσεις στις υποδομές τους, αλλά και την κατάρτιση και την ανάπτυξη του προσωπικού. Η χρηματοδότηση έργων και, ιδανικά, η διαρθρωτική στήριξη μπορούν να βοηθήσουν τους οργανισμούς στην εφαρμογή των στρατηγικών τους για την ένταξη. Και πάλι, οι συνεργασίες με σχετικούς οργανισμούς και υπηρεσίες μπορούν να είναι πολύ χρήσιμες.

1.3 ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ PSL

Τα ενδιαφερόμενα μέρη προσδιόρισαν την ανάγκη ευαισθητοποίησης σχετικά με τις ικανότητες PSL μεταξύ των εκπαιδευτικών και του προσωπικού εκπαίδευσης ενηλίκων ως βασική προτεραιότητα για την επιτυχή εφαρμογή των προγραμμάτων. Οι ικανότητες PSL – ως χωριστός τομέας – έχουν αποκτήσει αυξανόμενη σημασία τα τελευταία χρόνια σε επίπεδο πολιτικής, καθώς και σε προγράμματα κατάρτισης εκπαιδευτικών και κατάρτισης του εκπαιδευτή. Οι εκπαιδευτικοί και οι επαγγελματίες μπορεί να μην έχουν ακούσει πάντα για τις ικανότητες PSL – σε αυτή ή σε άλλη μορφή – κατά τη διάρκεια της αρχικής εκπαίδευσής τους, γεγονός που καθιστά ακόμη πιο σημαντική την περαιτέρω εκπαίδευση για εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες. Ως εκ τούτου, οι ικανότητες

PSL θα πρέπει να συμπεριληφθούν τόσο στην αρχική κατάρτιση όσο και στη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτών ενηλίκων.

Ωστόσο, οι πάροχοι και οι οργανισμοί εκπαίδευσης ενηλίκων μπορούν να προσφέρουν ήδη διάφορα είδη προγραμμάτων κατάρτισης «μαλακών δεξιοτήτων», χωρίς να ενσωματώνονται στο πλαίσιο της ΜΣΙΠ. Η ευαισθητοποίηση σχετικά με την ουσία των ικανοτήτων PSL, τι περιλαμβάνουν και γιατί είναι απαραίτητες, θα βοηθήσει τους εκπαιδευτές ενηλίκων και τους επαγγελματίες να κατανοήσουν καλύτερα την προσέγγιση και μπορεί επίσης να τους βοηθήσει να συστηματοποιήσουν αυτό που έχουν ήδη κάνει σε άλλα προγράμματα με ανεπίσημο τρόπο.

1.4 ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Η πιλοτική φάση του MASTER έδειξε ότι η συστηματική ανταλλαγή μεταξύ επαγγελματιών και εκπαιδευτικών σχετικά με μεθόδους και εργαλεία αυτοαξιολόγησης και παρακολούθησης είναι πολύ επωφελής για την ανάπτυξη ικανοτήτων εντός οργανισμών και παρόχων. Η ανταλλαγή είναι, γενικά, ευκολότερη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Ωστόσο, προγράμματα όπως το Erasmus+ προσφέρουν επίσης ευκαιρίες για διακρατικές ανταλλαγές και αμοιβαία μάθηση.

Μια καλύτερη ανταλλαγή μεταξύ επαγγελματιών και εκπαιδευτικών μπορεί επίσης να συμβάλει στην ανάπτυξη νέων εργαλείων και μεθοδολογιών για την προώθηση ικανοτήτων PSL. Οι ενδιαφερόμενοι που συμβουλευτήκαν στο έργο MASTER σημείωσαν ότι τα εργαλεία και οι μεθοδολογίες μπορούν να ξεπεραστεί πολύ γρήγορα με την εμφάνιση νέων ερευνών και τεχνολογιών, αλλά και με νέες γνώσεις σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της εκπαίδευσης

ενηλίκων. Ως εκ τούτου, η επικαιροποίηση των υφιστάμενων εργαλείων και μεθοδολογιών είναι καίριας σημασίας. Τα δίκτυα ανταλλαγής επαγγελματιών και εκπαιδευτικών τους επιτρέπουν να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να συνεργάζονται για την από κοινού ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού.

Η μάθηση από ομοτίμους μπορεί επίσης να βοηθήσει τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης ενηλίκων να αποκτήσουν σαφήνεια σχετικά με τον τρόπο ανάπτυξης των προγραμμάτων και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Αυτό περιλαμβάνει την εκμάθηση του τρόπου με τον οποίο συνεργάζονται διαφορετικά ενδιαφερόμενα μέρη σε άλλες περιφέρειες και χώρες (συμπεριλαμβανομένων τοπικών/περιφερειακών/εθνικών κυβερνήσεων και δημόσιων ιδρυμάτων, παρόχων εκπαίδευσης ενηλίκων, φιλανθρωπικών οργανώσεων, κοινοτικών ομάδων και ενώσεων) και πώς μπορούν να υποστηρίξουν προγράμματα PSL.

1.5. METTERE IL MONITORAGGIO AL CENTRO DEL PROGRAMMA

Η παρακολούθηση – τόσο ατομική όσο και ομαδική παρακολούθηση – έχει ουσιαστικό ρόλο στο πρόγραμμα MASTER. Αυτό καθιστά δυνατή τη σαφή εικόνα της προόδου της μάθησης, αλλά και τον τόπο όπου απαιτείται περαιτέρω στήριξη. Η παρακολούθηση θα πρέπει να γίνεται από κοινού με τους εκπαιδευόμενους και όχι από το εξωτερικό (ή με πρόσθετη, αλλά όχι αποκλειστική, εξωτερική αξιολόγηση). Ειδικά για τις εκπαιδευτικά μειονεκτούσες

ομάδες, αυτή η κοινή παρακολούθηση μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να συνειδητοποιήσουν τη δική τους πρόοδο και να μάθουν να αναγνωρίζουν πού μπορεί να έχουν περαιτέρω μαθησιακές ανάγκες, όλα σε μια ατμόσφαιρα χωρίς άγχος και εμπιστευτική ατμόσφαιρα με τους “προσωπικούς” εκπαιδευτές και διαμεσολαβητές τους. Οι διαμεσολαβητές σε προγράμματα μάθησης και οι εκπαιδευτές ενηλίκων πρέπει να

συνεχίσουν να υπενθυμίζουν στον εαυτό τους ότι η ικανότητα να αντανακλούν και να αυτοαξιολογούν δεν έρχεται φυσικά και πρέπει να εκπαιδευτεί. Η εκμάθηση του αυτοεκλογικού προβληματισμού σχετικά με τη διαδικασία μάθησης διαδραματίζει επίσης πολύ σημαντικό ρόλο στις διαδικασίες επικύρωσης δεξιοτήτων και ικανοτήτων και, ως εκ τούτου, είναι μια πολύ πολύτιμη και μεταβιβάσιμη ικανότητα.

Οι ασκήσεις και οι φόρμες αυτοαξιολόγηση θα πρέπει να συζητούνται βήμα προς βήμα με τους εκπαιδευόμενους, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εκπαιδευόμενοι κατανοούν τι αναμένεται από αυτούς. Η από κοινού συλλογή των εντύπων αυτοαξιολόγηση μπορεί επίσης να βοηθήσει τους μαθητές που έχουν γλωσσικά προβλήματα ή με άλλο τρόπο δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα γραπτά κείμενα.

- Συζήτηση των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων κατά την εισαγωγή στις δραστηριότητες, έτσι ώστε οι δικαιούχοι να γνωρίζουν τις μαθησιακές τους οδούς.
- Πριν και μετά την ατομική εφαρμογή του master plan, η εφαρμογή εργαλείων αυτοαξιολόγησης ικανοτήτων PSL για να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να κατανοήσουν την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους psl και επίσης να αξιολογήσει τον πραγματικό αντίκτυπο της μαθησιακής εμπειρίας στην ικανότητα PSL σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο⁷.
- Στο τέλος κάθε εκπαιδευτικής συνεδρίας, ενθαρρύνετε τους εκπαιδευόμενους να προβληματιστούν σχετικά με το

μαθησιακό τους ταξίδι και την ανάπτυξή τους, π.χ. διατηρώντας ένα ημερολόγιο μάθησης ή ημερολόγιο. καταγράφοντας την πιο εντυπωσιακή αποκάλυψη ή τη μεγαλύτερη ερώτησή τους. σκισάροντας μια εικόνα που αντιπροσωπεύει αυτό που έχουν μάθει στην τάξη για να απεικονίσουν την κατανόησή τους και να δουν τη μάθησή τους από διαφορετική οπτική γωνία.

- Διαχείριση ερωτηματολογίων ανατροφοδότησης για την αξιολόγηση της ικανοποίησης των συμμετεχόντων σχετικά με την οργάνωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, κατάρτισης, περιεχομένου, διδακτικών μεθόδων και πόρων – ή, εάν χρειάζεται, διοργάνωση προφορικών συνεδριών ανατροφοδότησης.
- Χρήση ερωτηματολογίων ανατροφοδότησης για τη διερεύνηση των αντιλήψεων των χρηστών σχετικά με τη βελτίωση της ικανότητάς τους psl και τα οφέλη της εμπειρίας MASTER για τη μελλοντική τους ζωή - ή, εάν χρειάζεται, να οργανώσουν συνεδρίες προφορικής ανατροφοδότησης.

Στην ιδανική περίπτωση, κάθε μαθητής θα πρέπει να έχει έναν ειδικό διαμεσολαβητή ή μια ομάδα διαμεσολαβητών για την παρακολούθηση, για να εξασφαλίσει τη συνέχεια των σχολίων. Αυτό δημιουργεί μια σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ των μαθητών και των διαμεσολαβητών, η οποία είναι, για πολλούς μαθητές, ένας κεντρικός καθοριστικός παράγοντας για τα κίνητρά τους να συνεχίσουν ένα πρόγραμμα μάθησης.

⁷ Για παράδειγμα, QPCC - Questionario di Percezione delle proprie Competenze e Convinzioni, Κάρτες ικανοτήτων για συμβουλευτική μετανάστευσης, κάρτες αξιολόγησης ικανοτήτων για ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης, εξερεύνηση Vi@ και ProfilPass

1.6 ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ, ΟΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ, ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΙΝΕΤΕ ΕΥΕΛΙΚΤΟΙ ΣΕ ΤΥΧΟΝ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ

Παρόλο που οι εκπαιδευτές ενηλίκων και οι επαγγελματίες μπορούν να επιλέξουν από ένα ευρύ φάσμα εργαλείων και μεθόδων που διατίθενται για την κατάρτιση ικανοτήτων PSL και την αυτοαξιολόγηση, η πιλοτική φάση MASTER έδειξε ότι αυτά τα εργαλεία και οι μέθοδοι απαιτούν προσαρμογή για νέες ομάδες-στόχους. Σε ορισμένες περιπτώσεις, και για ορισμένες ομάδες-στόχους, τα προσδιοριζόμενα εργαλεία και μέθοδοι ενδέχεται να μην είναι κατάλληλα συνολικά, για παράδειγμα όταν εργάζονται με πρόσφυγες που δεν διαθέτουν ακόμη τις γλωσσικές δεξιότητες που απαιτούνται για να κάνουν διαδικασίες αυτοαξιολόγησης. Ορισμένες μέθοδοι και εργαλεία μπορεί επίσης να εκληφθούν ως υποβαθμίσεις από τους εκπαιδευόμενους ή είτε πολύ χαμηλές είτε πολύ υψηλές όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης που απαιτείται για την κατανόηση των μεθόδων και των εργαλείων.

Ως εκ τούτου, οι ενδιαφερόμενοι που συμβουλευτήκαν κατά τη διάρκεια του έργου MASTER δήλωσαν ότι η προσαρμογή (και η ανάπτυξη) νέων εργαλείων και μεθόδων είναι καίριας σημασίας για την επιτυχή εφαρμογή των προγραμμάτων PSL. Μια διεξοδική καταγραφή των υφιστάμενων εργαλείων και μεθόδων, όπως γίνεται στο έργο MASTER, θεωρείται πολύ χρήσιμη. Ωστόσο, επισημαίνει επίσης κενά στα εργαλεία και τις μεθόδους για ορισμένες ομάδες μαθητών. Τα εργαλεία και οι μέθοδοι που συλλέγονται και αναλύονται στο πλαίσιο του έργου MASTER μπορούν, ως εκ τούτου, να καθοδηγήσουν τους παρόχους και τους οργανισμούς εκπαίδευσης ενηλίκων

στον σχεδιασμό και την υλοποίηση νέων προγραμμάτων. Ωστόσο, ο κατάλογος των εργαλείων και των μεθόδων θα πρέπει να προσαρμόζεται και να επεκτείνεται ανάλογα με τις ανάγκες του παρόχου και του οργανισμού και των αντίστοιχων ομάδων-στόχων τους.

Όταν από την παρακολούθηση της μαθησιακής προόδου των εκπαιδευομένων προκύπτει ότι ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν λειτουργεί όπως θα έπρεπε, το πρόγραμμα πρέπει να επανεξετάζεται και να προσαρμόζεται ανάλογα με τις ανάγκες των εκπαιδευομένων. Οι εξωτερικές συνθήκες μπορούν επίσης να αναγκάσουν τους παρόχους να αλλάξουν προγράμματα μάθησης - ένα καλό παράδειγμα είναι η πανδημία Covid-19 όπου τα περισσότερα προγράμματα μάθησης έπρεπε να μεταφερθούν στο διαδίκτυο από τη μια μέρα στην άλλη. Αυτές οι αλλαγές μπορεί να σημαίνουν μεγάλη πρόκληση για τα ιδρύματα, τους εκπαιδευτικούς και άλλους επαγγελματίες, ειδικά όταν εργάζονται με μαθητές από μειονεκτούντα περιβάλλοντα που μπορεί επίσης να αποκλειστούν ψηφιακά. Η συνεργασία με εναλλακτικά μέσα επικοινωνίας, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι ομάδες WhatsApp και παρόμοια εργαλεία μπορούν να βοηθήσουν (σε κάποιο βαθμό) στη συνέχιση της μάθησης και την παρακολούθηση της μαθησιακής προόδου. Ωστόσο, αυτές οι μέθοδοι είναι γενικά πιο κατάλληλες για μαθητές από λιγότερο μειονεκτικά περιβάλλοντα και με καλές βασικές δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων.

Αν μη τι άλλοι, ενώ οι αρμοδιότητες της PSL τονίστηκαν ως οι βασικές αρμοδιότητες όλων των ενδιαφερόμενων μερών που συμπεριλήφθηκαν στις διαβουλεύσεις στο πλαίσιο του έργου MASTER, πρέπει να τονιστεί ότι θα πρέπει να υπάρχει περιθώριο ερμηνείας αυτών των αρμοδιοτήτων. Τα ενδιαφερόμενα μέρη διαπίστωσαν ότι η ανθεκτικότητα, η διαχείριση του

άγχους και η ικανότητα εργασίας σε μια ομάδα είναι ιδιαίτερα σημαντικές, και όλα αυτά μπορούν να γίνουν κατανοητά ως μέρος των προσωπικών, κοινωνικών ικανοτήτων και ικανοτήτων μάθησης που προωθούνται στο πρόγραμμα MASTER. Μια συστηματική ματιά στη μάθηση – συμπεριλαμβανομένων των ατομικών μαθησιακών αναγκών των μαθητών – είναι απαραίτητη.

1.7 ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΤΕ ΝΕΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Για να καταστεί το πρόγραμμα MASTER σχετικό για τους εκπαιδευόμενους, καθώς και για να προσεγγίσουν τις ποικίλες ομάδες-στόχους, η συνεργασία με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς και η οικοδόμηση νέων εταιρικών σχέσεων είναι καίριας σημασίας. Οι γνώσεις τους σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των μαθητών είναι ανεκτίμητες για το σχεδιασμό και την εκτέλεση προγραμμάτων που όχι μόνο προσελκύουν μαθητές, αλλά και για να τους διατηρήσουν και να αυξήσουν το ενδιαφέρον τους για περαιτέρω μάθηση. Επιπλέον, θα πρέπει επίσης να συμμετέχουν επίσημοι πάροχοι εκπαίδευσης ενηλίκων: για παράδειγμα, στην Ιταλία, το Δημόσιο Τοπικό Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Centri επαρχιακό ανά *I'istruzione degli adulti*) θα μπορούσε να ενσωματώσει την ικανότητα PSL στα προγράμματα σπουδών αναφοράς.

Συγκεκριμένα, αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, συνεργασία με δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης για την

προσέγγιση των μακροχρόνια ανέργων και για τη διασφάλιση της εκτίμησης των νεοαποκτηθέντων ικανοτήτων τους μέσω ενός προγράμματος PSL στην αγορά εργασίας. Οι εταιρικές σχέσεις με τις κοινωνικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες μετανάστευσης μπορούν να είναι εξίσου επωφελείς όταν εργάζονται με μετανάστες και άτομα από μειονεκτούντα περιβάλλοντα. Η συνεργασία με τις τοπικές αρχές μπορεί να προωθήσει την εφαρμογή των προγραμμάτων PSL, καθώς συχνά βρίσκονται σε κεντρικό μέρος για την παροχή χρηματοδότησης ή τη συγκέντρωση κεφαλαίων, για παράδειγμα μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+. Αυτό μπορεί, ωστόσο, να απαιτήσει πρόσθετες προσπάθειες ανάπτυξης ικανοτήτων μεταξύ και με τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη δημιουργία νέων μαθησιακών πολιτισμών εντός των κοινοτήτων.

1.8 ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΟΜΑΛΩΝ ΜΕΤΑΒΑΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Οι ενδιαφερόμενοι που συμβουλευτήκαν στο έργο MASTER σημείωσαν ότι οι τάξεις κοινοτικής εκπαίδευσης δεν επιτρέπουν πάντα την πρόοδο των μαθητών και προωθούν μάλλον μια κυκλική μορφή μάθησης. Η ένωση μαθησιακών εμπειριών, για παράδειγμα σε μια περιφερειακή ή τοπική συνεργασία μεταξύ των κοινοτικών κέντρων μάθησης, των παρόχων συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μπορεί να εξασφαλίσει την ομαλή μετάβαση μεταξύ της μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων και της συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι ικανότητες ψι ως βασικές ικανότητες κάθε μαθητή και η κατανόηση της μάθησης ως συνεχούς διαδικασίας από τα πρώτα στάδια σε πιο προηγμένες και εις βάθος δεξιότητες και μάθηση μπορούν να δημιουργήσουν τα θεμέλια των προγραμμάτων μάθησης και των οδών όπου οι μαθητές μπορούν να προχωρήσουν με το δικό τους ρυθμό. Η μάθηση σε μαθήματα και η αναγνώριση νέων ορόσημων, για παράδειγμα μέσω ανοικτών σημάτων ή μικρο-διαπιστευτηρίων, μπορεί να είναι μια δυνατότητα προώθησης της αυτοκατευθυνόμενης μάθησης.

Για εξειδικευμένα προγράμματα γέφυρας που μπορούν να υλοποιηθούν διακρατικά, τα ενδιαφερόμενα μέρη συμβουλευτήκαν στα συνιστώμενα στο έργο προγράμματα που είναι αποτελεσματικά και αποδοτικά στη χρήση του χρόνου και των πόρων:

1. Ειδική ομάδα-στόχος
2. Σαφείς και ρεαλιστικοί στόχοι/προβληματισμός σχετικά με τις πραγματικές ανάγκες των ομάδων-στόχων
3. Μια εκπαιδευτική προσφορά που επικεντρώνεται στις ικανότητες ψι και έχει σχεδιαστεί με γνώμονα τη συγκεκριμένη ομάδα-στόχο (ποιες ικανότητες μπορεί να χρειάζονται περισσότερη εστίαση, ποια γλώσσα να χρησιμοποιήσουμε - αν χρησιμοποιήσουμε "απλούστερη" γλώσσα, τι πόρους χρειαζόμαστε, χρειαζόμαστε πολιτιστικούς διαμεσολαβητές κ.λπ.):
 - Σύντομες, προγραμματισμένες, μαθησιακές συνεδρίες
 - Εύκολα μεταφρασμένο σε άλλες γλώσσες
 - Βοηθώντας την ομάδα-στόχο να

μάθει μέσω αυτοκατευθυνόμενης μελέτης

- Ορισμένα στοιχεία των ψηφιακών δεξιοτήτων που πρέπει να συμπεριληφθούν
- Καθοδήγηση από έμπειρο, άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό
- Δεν υπάρχει ανάγκη για ακριβό κτ ή εξοπλισμό
- Παραδοτέο μέσω κινητού τηλεφώνου, αν είναι δυνατόν

4. Προσβασιμότητα: Εξετάστε αν η ομάδα-στόχος μπορεί να συμμετάσχει (αν ο χώρος είναι προσβάσιμος, αν η εκδήλωση είναι online - έχουν οι συμμετέχοντες επαρκείς ψηφιακές δεξιότητες, ποιες δεξιότητες έχουμε;)

5. Κατάλογος ενδιαφερόμενων μερών και εταίρων που θα υποστηρίξουν την υλοποίηση του προγράμματος - ιδανικά με τη συμμετοχή κυβερνητικών υπηρεσιών (που συνεργάζονται με ενήλικες και έχουν τις επαφές τους).

6. Προγράμματα αξιολόγησης: Θα αξιολογηθεί και πώς θα αξιολογηθεί η διαδικασία των ενηλίκων μαθητών; Τι είδους αναγνώριση θα λάβουν;

Τα προγράμματα γέφυρας, για να είναι αποτελεσματικά, πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων-στόχων και να σχεδιάζονται με αυτό κατά νου. Για παράδειγμα, τα προγράμματα PSL που έχουν σχεδιαστεί για τους μετανάστες πρέπει να επικεντρώνονται περισσότερο στη διαπολιτισμική επικοινωνία, την κατανόηση των εθίμων και του εργασιακού περιβάλλοντος σε μια συγκεκριμένη χώρα, την επικοινωνία με τους ντόπιους κ.λπ. Αυτό πιθανότατα δεν θα συνέβαινε εάν η ομάδα-στόχος ήταν ιθαγενείς. Το ίδιο ισχύει και για τους μακροχρόνια ανέργους - τα προγράμματα PSL θα πρέπει να δώσουν μεγαλύτερη έμφαση στις δεξιότητες που απαιτούνται σήμερα στην αγορά εργασίας και που μπορεί να μην έχει η ομάδα-στόχος.

1.9 ΥΠΕΡΜΑΧΟΣ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ PSL.

Αυτό είναι ένα σημείο που φαίνεται αυτονόητο. Ωστόσο, η εφαρμογή ικανοτήτων PSL σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων δεν είναι δεδομένη, ιδίως όταν οι πάροχοι εξαρτώνται από δομές δημόσιας χρηματοδότησης και πρέπει να ακολουθούν ορισμένα πλαίσια και προγράμματα για να λάβουν χρηματοδότηση. Οι πάροχοι και οι οργανισμοί εκπαίδευσης ενηλίκων - επίσης λόγω μερικώς επισφαλών δομών χρηματοδότησης - γίνονται όλο και περισσότερο οργανώσεις υπεράσπισης τα τελευταία χρόνια.

Η σημασία της υπεράσπισης σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο δεν μπορεί να υποτιμηθεί προκειμένου να δοθεί χώρος εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων στον πολιτικό διάλογο και να επισημάνει τις απαραίτητες βελτιώσεις στις δομές στήριξης και χρηματοδότησης. Αυτά σχετίζονται κυρίως με την ανάγκη διαρθρωτικής χρηματοδοτικής στήριξης – δηλαδή λειτουργικών επιχορηγήσεων – ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους παρόχους και τους οργανισμούς εκπαίδευσης ενηλίκων να δημιουργήσουν τις απαραίτητες υποδομές και να επενδύσουν στην κατάρτιση του προσωπικού για την παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων. Αυτό δεν είναι δυνατό μόνο για τους περισσότερους παρόχους και οργανισμούς μέσω χρηματοδότησης έργων και προγραμμάτων. Ειδικά όταν εργάζονται με μαθητές από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, τα προγράμματα μάθησης δεν θα πρέπει να έχουν κανένα κόστος για τους εκπαιδευόμενους.

Ανάλογα με την πολιτική ιεράρχηση προτεραιοτήτων, τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων χρηματοδοτούνται συνήθως και υποτίθεται ότι έχουν όφελος - ιδανικά μετρήσιμο - για την αγορά εργασίας ή/και την κοινωνία στο σύνολό της. Η ένταξη των αρμοδιοτήτων του PSL και η χρηματοδότηση τέτοιων προγραμμάτων στην πολιτική ημερήσια διάταξη είναι πιθανό να απαιτήσει υπεράσπιση σε ορισμένες περιφέρειες και χώρες για να πεισθούν οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων για τη χρησιμότητά τους.

Για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία των ικανοτήτων PSL και την ανάγκη διαρθρωτικής στήριξης, οι πάροχοι και οι οργανισμοί εκπαίδευσης ενηλίκων μπορούν να

1. Ευαισθητοποίηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα προγράμματα PSL συμπληρώνουν τα υφιστάμενα προγράμματα μη τυπικής μάθησης με ουσιαστικό τρόπο

και προετοιμάζει τους εκπαιδευόμενους για περαιτέρω εκπαίδευση και την αγορά εργασίας μέσω ενημερωτικών γραφημάτων, επιστολών, εκστρατειών κοινωνικής δικτύωσης κ.λπ.

2. Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις σχετικές στρατηγικές πολιτικής και πρωτοβουλίες που υπάρχουν σε ευρωπαϊκό, και ενδεχομένως και σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, που υποστηρίζουν την εφαρμογή των προγραμμάτων PSL

3. Προσέγγιση βασικών ενδιαφερόμενων μερών, όπως δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, κοινωνικές υπηρεσίες, τοπικές/περιφερειακές/εθνικές αρχές, εργοδότες και κοινωνικοί εταίροι – και, ει δυνατόν, να τους φέρουμε σε επαφή για να συζητήσουμε ευκαιρίες και απαιτήσεις του τομέα

4. Βρείτε συμμάχους μεταξύ αυτών των βασικών ενδιαφερόμενων μερών που υποστηρίζουν το μήνυμά σας: Η συνειδητοποίηση τέτοιων προγραμμάτων θα μπορούσε να ενισχυθεί με τη στενή συνεργασία με κυβερνητικά ιδρύματα – απαιτείται καλύτερη συνεργασία γενικά μεταξύ των κέντρων εκπαίδευσης ενηλίκων (ειδικά εάν δεν είναι δημόσια) και των δημόσιων φορέων

5. Χρησιμοποιήστε μαρτυρίες, δηλαδή (πρώην) μαθητές, οι οποίοι μπορούν να εξηγήσουν γιατί λειτουργούν τα προγράμματα PSL και ποια οφέλη έχουν φέρει σε αυτά (αυτό θα μπορούσε να γίνει μέσω βίντεο, podcast, κειμένων ιστολογίου, αναρτήσεων κοινωνικών μέσων κ.λπ.) Οποιαδήποτε στοιχεία σχετικά με τον τρόπο και τους γιατί λειτουργούν τα προγράμματα PSL, θα πρέπει ιδανικά να κοινοποιούνται μέσω δικτύων εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων, έτσι ώστε άλλοι πάροχοι και οργανισμοί να μπορούν να τα χρησιμοποιούν για το δικό τους έργο υπεράσπισης. Τα στοιχεία δεν περιορίζονται στην επιστημονική έρευνα• Περιλαμβάνει επίσης σχόλια από μαθητές που έχουν αναλυθεί και συστηματοποιηθεί, και περιλαμβάνει, όπως προαναφέρθηκε, μαρτυρίες από μεμονωμένους μαθητές.

Θα ήταν επίσης ευπρόσδεκτη περισσότερη χρηματοδότηση, όχι μόνο από ευρωπαϊκά κονδύλια αλλά και από τοπικούς πόρους. Ωστόσο, για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει να αυξηθεί η συνειδητοποίηση της σημασίας των ικανοτήτων PSL και του καίριου ρόλου τους στην εφαρμογή του Upskilling Pathways στην πολιτική ατζέντα ή στη χάραξη πολιτικής σε εθνικό επίπεδο.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

2. ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΧΑΡΑΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

2.1 ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ PSL

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης θα πρέπει να ενσωματώσουν και να προωθήσουν τη χρήση του μοντέλου MASTER για την αξιολόγηση, την ανάπτυξη και την αναγνώριση των ικανοτήτων προσωπικής, κοινωνικής και μάθησης (PSL) στις ευρωπαϊκές, εθνικές, περιφερειακές και τοπικές στρατηγικές, πολιτικές και προγράμματα για την εκπαίδευση ενηλίκων, ιδίως στο Upskilling Pathways για μαθητές με χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας το μοντέλο MASTER για τις ικανότητες PSL να ενσωματωθεί στα εθνικά και τοπικά συστήματα εκπαίδευσης και μάθησης ενηλίκων.

Επιπλέον, η αξιολόγηση και η ανάπτυξη των ικανοτήτων psl θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν στις εθνικές και τοπικές στρατηγικές για την κοινωνική ένταξη, αναγνωρίζοντας τη δυνατότητα των δεξιοτήτων αυτών να ενδυναμώνουν τους ενήλικες ώστε να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους και να γίνουν ενεργά μέλη της κοινωνίας και των κοινοτήτων τους.

Ένας από τους ενδιαφερόμενους φορείς που συμβουλευτήκαν στο πλαίσιο του έργου MASTER – ένας υπεύθυνος χάραξης πολιτικής – δήλωσε ότι «οι ενήλικες από τις ομάδες-στόχους, εκτός από το ότι δεν γνωρίζουν τις δεξιότητές τους, τις περισσότερες φορές επίσης δεν γνωρίζουν τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες κατάρτισης που έχουν για να επιτύχουν τους στόχους τους». Ως εκ τούτου, η καθοδήγηση διαδραματίζει καίριο ρόλο, για να βοηθήσει τους ενήλικες εκπαιδευόμενους να περιηγηθούν στις υπάρχουσες ευκαιρίες μάθησης. Οι ικανότητες psl βρίσκονται στην ουσία της επιτυχημένης καθοδήγησης. Ένας από τους ενδιαφερόμενους φορείς που συμβουλευτήκαν στο πλαίσιο του έργου MASTER – ένας υπεύθυνος χάραξης πολιτικής – δήλωσε ότι «οι ενήλικες από τις ομάδες-στόχους, εκτός από το ότι δεν γνωρίζουν τις δεξιότητές τους, τις περισσότερες φορές επίσης δεν γνωρίζουν τις δυνατότητες και τις

ευκαιρίες κατάρτισης που έχουν για να επιτύχουν τους στόχους τους». Ως εκ τούτου, η καθοδήγηση διαδραματίζει καίριο ρόλο, για να βοηθήσει τους ενήλικες εκπαιδευόμενους να περιηγηθούν στις υπάρχουσες ευκαιρίες μάθησης. Οι ικανότητες psl βρίσκονται στην ουσία της επιτυχημένης καθοδήγησης.

Τέλος, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να προωθούν την ευαισθητοποίηση και την κατανόηση των ικανοτήτων psl και της σημασίας τους, των σχετικών ευκαιριών δοκιμών και μάθησης με ειδικές εκστρατείες επικοινωνίας. Στο πλαίσιο αυτό, η διάδοση και προώθηση εργαλείων για την αυτοαξιολόγηση των ικανοτήτων psl σε όλους τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς είναι καίριας σημασίας.

Οι ενδιαφερόμενοι στις εθνικές διαβουλεύσεις συμφώνησαν ότι πολλοί εκπαιδευτικοί διδάσκουν ήδη ικανότητες PSL, αλλά δεν τις αποκαλούν ικανότητες PSL επειδή δεν είναι πολύ δημοφιλείς ή mainstream. Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευτές/ εκπαιδευτικοί χρειάζονται κατάρτιση για να κατανοήσουν καλύτερα τις ικανότητες psl (τι είναι αυτό, γιατί να το διδάξουν, περιπτωσιολογικές μελέτες οργανισμών που διδάσκουν ικανότητες PSL και τον αντίκτυπο στους εκπαιδευόμενους κ.λπ.) και πώς να επικαιροποιούν τα υπάρχοντα εκπαιδευτικά τους προγράμματα σύμφωνα με τις ικανότητες psl.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η διασυνοριακή ολοκλήρωση του μοντέλου MASTER οδηγεί περαιτέρω τη διασυνοριακή ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και θα πρέπει να εκτιμάται και να αναγνωρίζεται αναλόγως. Σύμφωνα με τις αναδυόμενες πολιτικές της ΕΕ για τα μικρο-διαπιστευτήρια, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο για την αναγνώριση δεξιοτήτων και την αμοιβαία αναγνώρισή τους. Τέλος, οι περιφερειακοί και τοπικοί υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να συνεργάζονται τακτικά με τις κοινότητές τους και με τους ηγέτες της κοινότητας.

2.2 ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΑΡΚΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ PSL

Για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα, η προσβασιμότητα και η ποιότητα των προγραμμάτων PSL, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να διαθέτουν στοχευμένη μακροπρόθεσμη και διαρθρωτική χρηματοδότηση για έργα και πρωτοβουλίες που υλοποιούν το πρόγραμμα MASTER για ικανότητες PSL, επίσης με την ανάπτυξη υποδομών υψηλής ποιότητας και προσβάσιμων υποδομών για δραστηριότητες μη τυπικής μάθησης. Θα πρέπει να παρέχεται πρόσθετη χρηματοδότηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο για διασυνοριακά προγράμματα γεφύρωσης, παρέχοντας στους εκπαιδευόμενους τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν το πρόγραμμα ικανοτήτων PSL εν μέρει ή πλήρως στη φυσική ή/και εικονική κινητικότητα.

Η βιωσιμότητα της χρηματοδότησης είναι κείρας σημασίας για την προώθηση ικανοτήτων PSL και μαθησιακών εμπειριών που γεφυρώσουν τη μη τυπική εκπαίδευση ενηλίκων και την περαιτέρω εκπαίδευση. Οι ενδιαφερόμενοι που συμβουλευτήκαν κατά τη διάρκεια του έργου MASTER δήλωσαν ότι ο πληθυσμός-στόχος χρειάζεται χρηματοδότηση, καθώς θα υπάρχει πάντα ανάγκη για αναδιάσχεση των οδών. Μεγάλο μέρος της διαθέσιμης χρηματοδότησης είναι ένα θύμα "βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα", σε μπλοκ ενός έως τριών ετών που δεν προσφέρεται για ενσωμάτωση στο μυαλό των επαγγελματιών της εκπαίδευσης ενηλίκων, ανεξάρτητα από τις ίδιες τις ομάδες-στόχους. Όλες οι δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης ενηλίκων και τους ενήλικες εκπαιδευόμενους είναι άχρηστες εάν η χρηματοδότηση δεν είναι βιώσιμη και τα προγράμματα μάθησης πρέπει να προσαρμοστούν σύμφωνα με τις μεταβαλλόμενες προτεραιότητες πολιτικής και τους προϋπολογισμούς.

Οι ενδιαφερόμενοι που συμβουλευτήκαν στο έργο MASTER δήλωσαν ότι τα τρέχοντα επίπεδα δαπανών για την εκπαίδευση ενηλίκων δεν θα επαρκούν για να επιτρέψουν την εφαρμογή του

προγράμματος MASTER στο σύνολό του. Ενώ η αυτοαξιολόγηση των αρχικών ικανοτήτων PSL στην αρχή του προγράμματος μπορεί να ενσωματωθεί στα υφιστάμενα προγράμματα σχετικά εύκολα, η εφαρμογή των ενοτήτων κατάρτισης που προτείνονται στο σχέδιο MASTER θα απαιτούσε πρόσθετη χρηματοδότηση. Προκειμένου να απελευθερώσουν τις δυνατότητες αυτής της πρωτοβουλίας, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να παρέχουν πόρους για:

- Επιστημονική έρευνα σχετικά με το μοντέλο MASTER και τον αντίκτυπό του, ιδίως στο πλαίσιο διαχρονικών μελετών που μελετούν τις μακροπρόθεσμες συνέπειες της ανάπτυξης ικανοτήτων PSL στα αποτελέσματα της απασχόλησης, την υγεία και την ευημερία, την κοινωνική ένταξη
- Επαρκείς τεχνολογικές υποδομές για παρόχους εκπαίδευσης ενηλίκων
- Σότιμη πρόσβαση στην τεχνολογία ψηφιακής μάθησης για ενήλικες εκπαιδευόμενους
- Προώθηση της ισότητας, της πολυμορφίας και της ένταξης στην υλοποίηση σχεδίων, πρωτοβουλιών και ερευνητικών δραστηριοτήτων, μεταξύ των οποίων και για την ανάπτυξη ειδικών εκπαιδεύσεων για εκπαιδευτές και πόρους.
- Έργα και μελέτες σχετικά με την εφαρμογή του μοντέλου MASTER για άλλες βασικές ικανότητες•
- Κατάρτιση των επαγγελματιών της εκπαίδευσης ενηλίκων σχετικά με τις ικανότητες PSL και το μοντέλο MASTER.

2.3 ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ, ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ PSL

Το έργο MASTER κατέδειξε την αποτελεσματικότητα ενός συντονισμένου, ποικιλόμορφου και συμπληρωματικού δικτύου φορέων για την προώθηση των προγραμμάτων PSL. Με βάση αυτά τα θετικά αποτελέσματα, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν στρατηγικές συμμαχίες και εταιρικές σχέσεις σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα στους ενήλικες εκπαιδευόμενους να μοιραστούν τις απόψεις τους και να παρέχουν ανατροφοδότηση.

Οι ευρωπαϊκοί φορείς θα πρέπει να διευκολύνουν τη διασυνοριακή ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την εφαρμογή του μοντέλου MASTER. Επιπλέον, οι εθνικοί, περιφερειακοί και τοπικοί υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής έχουν να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στη συγκέντρωση δημόσιων ιδρυμάτων, μη τυπικών παρόχων ΕΕΣ, της κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών εταίρων, των ηγετών των κοινοτήτων ενηλίκων εκπαιδευόμενων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών.

Οι διαδικασίες αυτές εμποδίζουν την ανάπτυξη νοοτροπίας σιλό, η οποία εγγυάται τη διαπερατότητα και την ανταλλαγή μεταξύ των διαφόρων σκελών της εκπαίδευσης ενηλίκων, δηλαδή από τη μη τυπική έως την τυπική εκπαίδευση ενηλίκων, όπως από την κοινοτική μάθηση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, ώστε να δοθεί στους εκπαιδευόμενους η δυνατότητα να αξιοποιήσουν τις ικανότητές τους και να ενισχυθούν τα κίνητρα για περαιτέρω

μάθηση παρέχοντας προοπτικές κατά μήκος της μαθησιακής διαδρομής.

Οι διαδικτυακοί κόμβοι μπορούν να φιλοξενήσουν τέτοιες ανταλλαγές: οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να διατηρήσουν τη δημιουργία δωρεάν διαδικτυακών περιβαλλόντων μάθησης για, μεταξύ άλλων, την εικονική αυτοαξιολόγηση των ικανοτήτων psl, φέρνοντας προγράμματα, ανταλλαγή απόψεων, ανταλλαγή δεδομένων και ανατροφοδότηση, δίνοντας προτεραιότητα στην προσβασιμότητα στο σχεδιασμό αυτών των χαρακτηριστικών.

Για τη συμμετοχή των ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να καθιστούν ανοικτά και δημόσια τα δεδομένα που διαθέτουν, διεξάγοντας διαχρονικές μελέτες και παρέχοντας διοικητικά δεδομένα (π.χ. από φορολογικές, εργατικές και κοινωνικές αρχές, εκπαιδευτικά ιδρύματα, εθνικά συστήματα υγείας) για την αξιολόγηση του αντίκτυπου της πρωτοβουλίας, εφαρμόζοντας παράλληλα τις κατάλληλες εγγυήσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης της συγκατάθεσης των μαθητών, των πρακτικών ανωνυμοποίησης και ψευδωνυμοποίησης κ.λπ.

Ιδίως σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να συγκεντρώνουν και να ανταλλάσσουν ποιοτικές και ποσοτικές παρατηρήσεις από εκπαιδευόμενους, εκπαιδευτές, ιδρύματα ALE και σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς.

2.4 ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΛΗΡΟΥΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ PSL

Ο σχεδιασμός στρατηγικών και προγραμμάτων PSL θα πρέπει να προωθεί ενεργά την πλήρη προσβασιμότητα, την ισότητα, την πολυμορφία και την ένταξη. Για τον σκοπό αυτό, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να εφαρμόσουν καλά χρηματοδοτούμενες πρωτοβουλίες και μελέτες, αναπτύσσοντας πόρους και ειδικές εκπαιδεύσεις για εκπαιδευτικούς. Διάφορα μέτρα θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την ουσιαστική ένταξη των εκπαιδευομένων από όλα τα υπόβαθρα στα προγράμματα PSL, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- Εάν η εργατική νομοθεσία και οι κανονισμοί προβλέπουν το δικαίωμα σε (αμειβόμενες) εκπαιδευτικές άδειες ή άλλα οφέλη για τους ενήλικες εκπαιδευόμενους στην απασχόληση, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εργαζόμενοι μπορούν να απολαμβάνουν αυτά τα δικαιώματα όταν συμμετέχουν στην αξιολόγηση και την ανάπτυξη των ικανοτήτων psl, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και τους ενήλικες εκπαιδευόμενους. Εάν τα δικαιώματα αυτά δεν διασφαλίζονται ήδη, οι κυβερνήσεις και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να θεσπίσουν επιδοτήσεις που θα επιτρέπουν στους εργαζομένους να έχουν πρόσβαση σε αυτές τις ευκαιρίες μάθησης, με ιδιαίτερη προσοχή στους εκπαιδευόμενους σε επισφαλείς συνθήκες εργασίας, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και τους ενήλικες εκπαιδευόμενους.
- Πρόσβαση σε σχετικές υπηρεσίες για εκπαιδευόμενους με ευθύνες φροντίδας και γονικής μέριμνας. Εάν αυτές οι υπηρεσίες δεν είναι διαθέσιμες, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να υποστηρίξουν τους εκπαιδευόμενους με εναλλακτικά οφέλη, π.χ. κουπόνια για υπηρεσίες φύλαξης παιδιών και επαγγελματιών φροντίδας.
- Χρηματοδότηση και ανθρώπινοι και μαθησιακοί πόροι για ενήλικες εκπαιδευόμενους με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, διασφαλίζοντας ότι τόσο το δια ζώσης όσο και το διαδικτυακό περιβάλλον είναι προσβάσιμα για εκπαιδευόμενους με αναπηρία.
- Σχεδιασμός, διάδοση και προώθηση της ανταλλαγής εκπαιδευτικών πόρων για προγράμματα αυτοαξιολόγησης και γεφύρωσης στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες και – σύμφωνα με τις ανάγκες των εκπαιδευομένων – σε μειονοτικές και περιφερειακές γλώσσες, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωμάτων που ομιλούνται από μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο που δεν κατέχουν την τοπική γλώσσα, διασφαλίζοντας ότι η γλώσσα είναι προσβάσιμη σε μαθητές με βασικές ή περιορισμένες δεξιότητες αλφαριθμητισμού.
- Προσφέρετε το πρόγραμμα MASTER σε άτομα που αναζητούν εργασία σε συνεργασία με τα εθνικά γραφεία εύρεσης εργασίας, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις ανάγκες των εκπαιδευομένων και τις πρόσθετες ευθύνες που φέρουν (π.χ. φροντίδα, αιτήσεις εργασίας).
- Πρόσβαση στην ψηφιακή τεχνολογία, π.χ. σύνδεση στο διαδίκτυο και εξοπλισμός ΤΠ, και στήριξη για να αποτραπεί το ενδεχόμενο να καταστεί η ψηφιακή φτώχεια εμπόδιο για τους εκπαιδευόμενους.

Οι περιφερειακοί και τοπικοί υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, ειδικότερα, θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι πάροχοι ALE είναι σε θέση να προσφέρουν το μοντέλο MASTER σε εκπαιδευόμενους που ζουν

σε υποεξυπηρετούμενες γειτονιές ή αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, σε συνεργασία με τοπικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων βιβλιοθηκών και σχολείων, για να παρέχουν στους ενήλικες εκπαιδευόμενους ελεύθερη πρόσβαση στο διαδίκτυο και στις εγκαταστάσεις ΤΠ. Τέλος, οι τοπικοί φορείς θα πρέπει να

διαμορφώσουν τη διαγενεακή μάθηση και την οικοδόμησή της κοινότητας, επιτρέποντας τις εταιρικές σχέσεις και τη συμμετοχή ενός ευρέος φάσματος ενώσεων, φορέων και ομάδων στο σχεδιασμό, την προώθηση, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των προγραμμάτων MASTER στο τοπικό πλαίσιο.

2.5 ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ PSL ΣΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ενώ πριν από μερικά χρόνια η καθοδήγηση θεωρούνταν κυρίως ως εργαλείο της αγοράς εργασίας για την καθοδήγηση των ατόμων που αναζητούν εργασία σε τομείς με υψηλή ζήτηση εργασίας, η έννοια αυτή έχει πλέον επεκταθεί σε μεγάλο βαθμό ώστε να περιλαμβάνει όλο και περισσότερους τομείς της εκπαίδευσης και της διά βίου μάθησης. Οι εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές προσανατολισμού διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο βοηθώντας τους εκπαιδευόμενους να βρουν τις ευκαιρίες μάθησης που τους ταιριάζουν, καθώς και ευκαιρίες για επικύρωση και αναγνώριση των δεξιοτήτων και των γνώσεών τους.

Η προώθηση και η ενσωμάτωση των ικανοτήτων της PSL στις στρατηγικές προσανατολισμού είναι κεντρικής σημασίας. Είναι οι «μετα-δεξιότητες» (ή εγκάρσιες δεξιότητες) που χρειάζεται ο καθένας - είτε χαμηλής είτε υψηλής μόρφωσης - για να είναι σε θέση να αναπτύξει προσωπικά και κοινωνικά και να είναι σε θέση να αποκτήσει νέες ικανότητες με στοχευμένο τρόπο. Αυτό απαιτεί μεγαλύτερη επίγνωση αυτών των ικανοτήτων μεταξύ των υπευθύνων λήψης πολιτικών αποφάσεων και εκείνων που ηγούνται των (δημόσιων) υπηρεσιών απασχόλησης. Ταυτόχρονα, αυτό απαιτεί επίσης την κατάρτιση του προσωπικού προσανατολισμού σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα καθώς και σε περιβάλλοντα προσανατολισμένα στην αγορά εργασίας.

Η σκωτσέζικη συνεργασία Credit και Qualifications Fέχει ξεκινήσει μια πρωτοβουλία που ονομάζεται “Οι δεξιότητές μου, το μέλλον μου”. Πρόκειται για μια σειρά πόρων που αποσκοπούν στην υποστήριξη των ατόμων στον εντοπισμό των δεξιοτήτων που έχουν αποκτήσει από τη μη τυπική και την άτυπη μάθηση.

Σύμβουλοι από ένα ευρύ φάσμα οργανισμών μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτούς τους πόρους με άτομα σε μία ή περισσότερες συνεδρίες για να προσδιορίσουν τις μεταβιβάσιμες δεξιότητές τους μέσω μιας σειράς πρακτικών και ελκυστικών δραστηριοτήτων. Αυτές οι δεξιότητες στη συνέχεια βαθμολογούνται με το SCQF για να βοηθήσουν τα άτομα να κατανοήσουν το επίπεδο της άτυπης μάθησής τους.

Ο πόρος τους βοηθά επίσης να αναπτύξουν ένα σύνολο δηλώσεων βάσει ικανοτήτων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ένα βιογραφικό σημείωμα, να έχουν πρόσβαση σε περαιτέρω κατάρτιση ή να χρησιμοποιηθούν σε αιτήσεις εργασίας. Τα άτομα μπορούν στη συνέχεια να συνεργαστούν με συμβούλους για να συμφωνήσουν σε ένα μελλοντικό σχέδιο δράσης με βάση τα δυνατά τους σημεία.

(<https://scqf.org.uk/support/support-for-educators-and-advisers/using-the-my-skills-my-future-resource-with-learners/>)

2.6 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ PSL

Το έργο MASTER ανέδειξε το ανεκμετάλλευτο δυναμικό των πανεπιστημίων στην ανάπτυξη ικανοτήτων PSL. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στη διάδοση και τις πρακτικές της διά βίου μάθησης. Τα πανεπιστήμια θα πρέπει να αναπτύξουν δράσεις που προωθούν τη διεύρυνση της πρόσβασης και της κατάρτισης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, ως μια νέα συνολική στρατηγική κατάρτισης⁸. Η στρατηγική αυτή θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τη συνεργασία με όλους τους οργανισμούς κατάρτισης που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων στο τυπικό και μη τυπικό πλαίσιο, καθώς και με εκείνους τους παράγοντες - συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών και των φορέων του τρίτου τομέα - στους οποίους τα άτομα ωριμάζουν ικανότητες που μπορούν να αναγνωριστούν και να επικυρωθούν σύμφωνα με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης και τις επακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές που δημοσιεύονται από το Cedefop⁹.

Ειδικότερα, η δέσμευση των πανεπιστημίων για τη διά βίου μάθηση στο πλαίσιο της τρίτης αποστολής τους θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει την ενεργοποίηση συνεργατικών δικτύων για την προώθηση και την ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων μεταξύ των ενηλίκων. Η ενθάρρυνση της

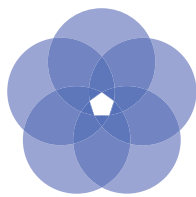
ανάπτυξης βασικών δεξιοτήτων μεταξύ των ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων των μη γνωστικών και της μάθησης για μάθηση, θα προσέφερε στην πραγματικότητα ένα μεγάλο όφελος στην κοινότητα. Μελέτες δείχνουν ότι οι ικανότητες ενδυναμώνουν τους ανθρώπους, ότι τα υψηλότερα επίπεδα ικανοτήτων προωθούν την κοινωνική ένταξη και προωθούν την οικονομική και κοινωνική κινητικότητα, δημιουργούν οικονομική παραγωγικότητα και δημιουργούν κοινωνική ευημερία, και ότι οι μη γνωστικές ικανότητες φαίνονται εύπλαστες ακόμη και σε μεγαλύτερη ηλικία¹⁰.

Οι πρακτικές κατάρτισης που εφαρμόζονται στο πλαίσιο των δικτύων εδαφικής συνεργασίας θα μπορούσαν να επωφεληθούν σε μεγάλο βαθμό από τη συμβολή των πανεπιστημίων, προκειμένου να διασφαλιστεί μια ισχυρή επιστημονική βάση, η συνεχής αξιολόγηση της μαθησιακής εμπειρίας με βάση τον κριτικό προβληματισμό, η συνεχής ενημέρωση υπό το πρίσμα των μελετών που διεξάγονται στο ακαδημαϊκό πλαίσιο και η διαθεσιμότητα επαρκώς καταρτισμένων εκπαιδευτών.

⁸ Του Ριέντζο, Π. (2018). Πανεπιστήμιο και η τρίτη αποστολή: μια νέα προοπτική πιθανής ανάπτυξης. Στο P. Federighi (Επιμ.), Η εκπαίδευση στην ενηλικίωση: έρευνα, πολιτικές, τόποι και επαγγέλματα. Φλωρεντία: Πανεπιστημιακός Τύπος.

⁹ Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2012, για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης Cedefop (2015). Ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων. σειράς αναφοράς του Cedefop • 104. <http://dx.doi.org/10.2801/008370>.

¹⁰ Κάουτς, Τ., Χέκμαν, Τζέι Τζέι, Ντίρις, Ρ., τερ Γουέλ, Β. & Μποργκάνς, Λ. (2014). Προώθηση και μέτρηση δεξιοτήτων: Βελτίωση γνωστικών και μη γνωστικών δεξιοτήτων για την προώθηση της επιτυχίας καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Έγγραφο εργασίας του ΟΟΣΑ για την εκπαίδευση, τεύχος 110. Παρίσι: Εκδόσεις ΟΟΣΑ. <https://doi.org/10.1787/5jxsr7vr78f7-en>.

MASTER

**Measures for Adults to Support
Transition to further Education
and Re-skilling opportunities**

Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης